

Zeer Geheim

Ex.nr.

RAAD VOOR EUROPESE ZAKEN

Nr. 6864

Notulen van de vergadering gehouden
op vrijdag 7 februari 1975 in het Catshuis,
's morgens van 8.30 uur tot 10 uur

Aanwezig: minister-president Den Uyl en de ministers
Duisenberg, Lubbers, Pronk, Van der Stee,
Van der Stoep en Westerterp en staatssecre-
taris Brinkhorst

Voorts zijn aanwezig de heren De Geer (VM),
De Grooth (EZ), Oort (Fi) en Van Swinderen
(BuZ)

Secretaris : mr. J. P. M. H. Merckelbach
Adjunct-secretaris: drs. A. J. van Galen Last

1. Notulen van de vergadering van 17 januari 1975
(nr. 6832 en 6832b)

De notulen worden vastgesteld na de wijzi-
gingen opgenomen in bijlage I.

2. Mededelingen

Geen onderwerpen.

6. Voorbereiding Financieel-Economische Raad van 17 februari 1975 (Conclusies van de coördinatie-commissie van 4 februari 1975)

Minister Duisenberg merkt naar aanleiding van de conclusies van de coördinatiecommissie op dat er wellicht geen reden is om een Raadszitting te houden, maar dat er nog geen indicatie is dat deze niet doorgaat. Spreker is echter nauwelijks bereid aan het doorgaan van deze Raadszitting mee te werken, als de Commissievoorstellen pas op de laatste dag arriveren.

De minister-president informeert of staatssecretaris Brinkhorst iets kan doen aan deze slechte voorbereiding.

Staatssecretaris Brinkhorst wijst erop dat deze situatie onder meer een gevolg is van het feit dat zowel de Commissie als het Comité van Permanente Vertegenwoordigers geheel buiten de voorbereiding worden gehouden.

De minister-president concludeert dat als deze Raadszitting doorgaat, hierover nader zal worden gesproken in de ministerraad van 14 februari 1975.

De raad besluit aldus.

7. Voorbereiding EEG-raad op niveau van regerings-leiders in Dublin op 10 en 11 maart 1975 (Bijlage bij de conclusies van de coördinatiecommissie van 4 februari 1975)

Minister Van der Stoel zou zich kunnen voorstellen dat naar aanleiding van actuele ontwikkelingen nieuwe onderwerpen opkomen, zoals de betrekkingen met Portugal en de Euro-Arabische dialoog. In de komende raadszitting zal een eerste oriënterend gesprek plaatsvinden, waardoor een beter inzicht kan worden verkregen in de bij andere delegaties levende ideeën. De in de nota genoemde lijst van agendapunten is tentatief. De belangrijkste punten daarvan zijn de Britse heronderhandelingen en de economische en financiële situatie.

Volgens minister Van der Stee is het onwaarschijnlijk dat de landbouwprijzen aan de orde zullen komen tenzij de ministers van landbouw er niet in slagen besluiten te nemen. Over de inventarisatie van het EEG-landbouwbeleid hebben de Duitsers en de Fransen inmiddels rapporten opgesteld. Spreker verwacht echter niet dat het desbetreffende stuk van de Commissie voor 10 maart zal verschijnen.

Minister Duisenberg ziet niet welke materiële inhoud kan worden gegeven aan het agendapunt economische en financiële situatie. Op de topconferentie van Parijs van december 1974 had dit punt wel zin, omdat er pressie op de Bondsrepubliek uitgeoefend moest worden om een meer expansief beleid te voeren. Dit keer is dit echter niet nodig. Spreker vindt daarom dat dit punt niet door Nederland moet worden gepousseerd.

De minister-president herinnert eraan dat de regeringschefs vergaderen binnen het kader van het verdrag en daarmee een besluitvormend orgaan zijn. Ten aanzien van het EPS-overleg fungeren zij slechts als overlegorgaan in tegenstelling tot wat op blz.1, eerste alinea van de nota van Buitenlandse Zaken is vermeld. In dit verband is het van buitengewoon belang, ook voor de positie van de Commissie, dat gesproken wordt op basis van voorstellen van de Europese Commissie. Spreker heeft dit tegen commissaris Lardinois gezegd, maar nog steeds zijn er geen voorstellen ontvangen, ondanks het feit dat de Commissie nog maar één maand de tijd heeft. In de tweede plaats wil spreker naar aanleiding van de memoranda van minister Ertl en de Fransen de kwestie van de besluitvorming aan de orde stellen. Volgens spreker is dit de laatste maal dat door de ministers van landbouw de landbouwprijzen worden vastgesteld. De voorbereiding kan wel in de Landbouwrapad plaatsvinden, maar de besluitvorming over zaken van zo'n vitaal belang dient te geschieden in de Algemene Raad. Spreker zou de vergelijking willen trekken met het Nederlandse systeem van ministerraad en onderraden. Bondskanselier Schmidt heeft het uiteenlopen van de gemeenschappelijke besluitvorming in de verschillende deelraden aan de kaak gesteld en spreker kon hem daarin geen ongelijk geven. Het risico is groot dat de Gemeenschap uiteenvalt in deelbelangen, waarbij een goede coördinatie ontbreekt. Inhoudelijk kan hierover uiteraard in Dublin geen discussie plaatsvinden, wegens gebrek aan voorbereiding. Spreker heeft begrip voor de door minister Duisenberg gevraagde voorzichtigheid ten aanzien van het agendapunt economische en financiële situatie, maar vindt het gezien de wijze waarop de recessie doorzet en met name gezien de sterk stijgende werkloosheid in Nederland, België en de Bondsrepubliek onvoorstelbaar als deze problematiek niet te Dublin aan de orde zou komen.

Minister Lubbers heeft het gevoel dat er een misverstand bestaat ten aanzien van de Algemene Raad. In de loop der jaren heeft een zekere accentverschuiving plaatsgevonden, in de richting van de raden van "vakministers", terwijl de ministers van buitenlandse zaken zich vooral bezig zijn gaan houden met handelspolitieke problemen, institutionele zaken en kwesties die in geen andere raad thuishoren. Vroeger lag dat anders, toen een soort ministerscomité aan de Algemene Raad deelnam, samengesteld naar gelang de agenda. De Landbouwrap heeft altijd een duidelijk eigen besluitvormend karakter gehad. Door de besluitvorming naar de Algemene Raad te verschuiven, verschuift men slechts het probleem, want wat is de Algemene Raad.

Minister Duisenberg wijst erop dat er slechts één Raad van ministers is. Een minister in een raadszitting zit daar namens zijn regering en draagt het standpunt van het kabinet uit. Spreker zou het absurd vinden als de ministers van landbouw enkel over de prijzen zouden mogen spreken, terwijl hun collega's van buitenlandse zaken de besluiten zouden nemen. Hetzelfde geldt voor alle andere ministers. Spreker is het fundamenteel oneens met de benadering van de minister-president.

Ook minister Van der Stee is het fundamenteel oneens met de opvatting van de minister-president. Een praktisch probleem is bovendien dat in die constellatie in de "vakministerraden" geen enkele toenadering meer te verwachten valt. Minister Pronk sluit zich bij de vorige spreker aan.

Minister Van der Stoel is het met de minister-president eens over de rol van de Commissie en zal a.s. maandag president Ortoli persoonlijk hierover aanspreken. Ten aanzien van de verbetering van de besluitvorming op raadsniveau verwijst spreker naar de conclusies van de vorige topconferentie waarin een betere coördinatie bepleit wordt van de werkzaamheden in de verschillende raden. Natuurlijk draagt iedere minister het kabinetsstandpunt uit, maar er kan niet ontkend worden dat door verschillende raden vaak contraire conclusies worden getrokken. Voor dit probleem bestaan twee oplossingen, nl. een coördinerende taak voor de Algemene Raad en de ministers van buitenlandse zaken met een duidelijke instructie van het kabinet, of meerdere bewindslieden opnemen in de delegatie naar de Algemene Raad afhankelijk van de agenda.

De minister-president merkt op dat er in het verleden in feite slechts twee raden bestonden: de Landbouwrapad die enigszins een staat in de staat was en de Algemene Raad die alles behandelde en daardoor een sterk coördinerende functie had. Inmiddels is de Algemene Raad steeds meer een raad van ministers van buitenlandse zaken is geworden, die zich voornamelijk met politieke, institutionele en restproblemen bezighoudt. Daarnaast zijn op allerlei gebieden andere raden ontstaan. Spreker vindt juist in deze situatie een betere coördinatie door de ministerraad zowel in Nederland als in de andere landen van groot belang, maar daarmee is een beter gecoördineerde besluitvorming in Brussel nog niet verzekerd. Natuurlijk is er volgens het EEG-verdrag maar één Raad en treedt daarin iedere minister namens zijn kabinet op, maar de instelling van een raad van regeringschefs is op zichzelf al een uiting van de toegenomen behoefte aan coördinatie. Het is van minder belang wie er coördineert, als de coördinatie in de besluitvorming maar wordt verbeterd.

Minister Lubbers vindt het op zichzelf geen slechte zaak als de stimulerende en coördinerende rol van de ministers van buitenlandse zaken wordt versterkt, maar hij acht het irreëel de besluitvorming uitsluitend in een bepaald gremium te laten plaatsvinden.

De minister-president komt tot de volgende conclusies:

- 1°. Minister Van der Stoel zal er bij de voorzitter van de Europese Commissie op aandringen dat de Commissie voorstellen indient ter behandeling in de EEG-raad op het niveau van regeringsleiders.
- 2°. De ministers zullen via hun vertegenwoordiger in de coördinatiecommissie aangeven welke onderwerpen in Dublin aan de orde zouden moeten komen.
- 3°. Over de coördinerende en stimulerende rol van de "Algemene Raad" zal nader worden gesproken bij de voorbereiding van de raadszitting te Dublin.

De raad besluit aldus.